

* * *

Це були хлопець і кіт,
Що берегли наці ски,
Рятуючи рецятки вески,
Рятуючи цей дивний світ.
Це були хлопець і кіт,
Дивились на небо із ям,
На сяйво сонячних ран,
На збито-вершковий сніг.
Це були хлопець і кіт,
Що вірили у дива,
Складали у вірці слова
Й любили фіалковий цвіт.
Це були хлопець і кіт,
Заснули на полі під снігом,
А поле взяло і розквітло:
Це були хлопець і кіт.

* Вірці присвячений пам'яті
Максима «Далі» Кривцова

Порожнім поглядом вона дивилася на нескінченну дорогу, що змієюю звивалася між полями. Притулившись чолом до холодного скла, ловила власні плутані думки, що губились у напівсонній свідомості. З того боку вікна струмочками стікали краплі дощу. «Небо плакало» — так завжди пишуть у сумних книжках. Красива стара фраза, що мусила б чіпляти любителів романтики. Але в реальності все прозаїчніше: і дощ, і смерть, і війна.

Яра на мить заплющила очі. Вслухалась у шум машин, що іноді був такий схожий на винищувачі. Хотілося спати, але сон не йшов. Просто втома розтікалася до кінчиків пальців.

Рита поруч тихенько співала якусь пісню з мультика і притискала до грудей плюшевого ведмедика.

Яра кілька разів просила її мовчати, але сестра починала ту пісню знов і знов, доки не засинала або не починала базікати.

— Дивися, там дощ і сонце світить. Це Бог? — невідомо в кого спитала Рита. Ярина заплющила очі.

«Бога нема, — подумки відповіла на запитання сестри. — Або він злий. Інакше чому тоді починаються війни, гинуть люди? Усі кажуть "Боже, поможи!", але хіба він допомагає?..»

— Просто він так ніби дивиться. Це так чарівно! — далі щебетала Рита.

— Чарівно, — погодилася дівчина. Сонце прорізало хмари золотими променями, й видовище було справді дивовижне. Але не божественне. Бо Яра не вірила в Бога.

Вона знову заплющила очі, але замість темряви і порожнечі, яку сподівалася побачити, у голові замиготіли картинки-спогади, назавжди закарбовані в її пам'яті. Дівчина воліла би їх забути, ніколи цього не знати, але не могла. Хай що вона робила, хай про що думала, бачила одне: вибух, машина, тіла.

«Бога не існує, якщо він може на це спокійно дивитися». Раніше Яра думала, що Бог є. Любила ходити у церкви і храми, зацікавлено слухала красиві молитви й слів. Але віднедавна їй стало начхати. Ще на самому початку війни Ярина сердилася на Бога, злилася за його байдужість і бездіяльність. А тоді перестала. Бог для неї помер.

— Він усміхається! — промовила Рита.

— Хто? — не зрозуміла Яра.

Повільно виринула зі своїх думок, які знову заполонили її свідомість.

— Бог.

— А, — байдуже протягнула дівчина, знову відвернувшись до вікна і вступившись у безкінечну дорогу.

Вони їхали в невідомість. Залишивши все позаду, далеко в минулому; не змогли зібрати рештки розбитого життя. Скалки боляче різали, спогади не хотіли йти, при цьому назавжди лишаячись тільки спогадами. Повернути щасливе життя неможливо. Тепер шлях лише вперед. У прямому і переносному сенсі.

— Здається, приїхали, — схвильовано, але бадьоро мовила мама.

Яра розплющила очі. Виявляється, вона таки заснула й проспала найважливішу частину дороги — дорогу до нового дому.

Протерла долонею запітніле скло, поглядом оцінила краєвид довкола.

Вони зупинилися біля похмурої п'ятиповерхівки. Біля однієї з них. Сіра цегла на дотик стара і холодна, двері жалібно рипіли, фарба на них давно стерлася та вицвіла, що робило весь дім сумним і жалюгідним.

Біля їхнього під'їзду стояла стара дерев'яна лавочка, що здавалася напрочуд крихкою і ненадійною. Однак на ній спокійно сиділа ще старша за лавку бабця у старому заношеному одязі й вицвілій хустині. Усе тут здавалося старим. Старі будинки, старі